

BALUWA YA PAULO KWA WAKOLOSAI ULONGOELO

Baluwa ino kwa Wakolosai yawandikagwa ni Mwigala Ulosi Paulo 1:1. Awandikaga baluwa ino umwo andaga mwe divugailo uko Loma vadahika mwo mwaka wa milongo mtandatu kulawa aho Yesu eze elekwe. Baluwa izi zint'hatu, baluwa kwa Wakolosai na baluwa kwa Wae-feso na baluwa kwa Filemoni zetangwa baluwa za kwedivugailo, kwaviya Paulo kaziwandika akanda kwe divugailo. Awandikaga ibaluwa ino kwe difyo dya want'hu wamhuwile Kilisito dili ko mzi wa Kolosai. Enga ivo alongile mwenye, Paulo hiyo yehe adikongile difyo dya want'hu wamhuwile Kilisito dya uko, Kolosai 2:1, mna kakeona ana ndima ya kudidamanyila idifyo idyo. Vadahika kugamba Epafula niye akongile idifyo idyo kwaviya andaga mkaya ywa Kolosai.

Paulo asulumilaga na mbuli za mahinizo yo udant'hi ayo yeli mwe difyo dya want'hu wakumhuwila Kilisito dya uko Kolosai, naho mwe baluwa ino yose kaguha hant'hu hakulu kuwandika mwe mbuli iyo. Yadahika kwandaga na fyo dya Wayahudi wamhuwile Kilisito dyandile dikageza kuwatigiza want'hu wose hi Wayahudi awo wamhuwile Kilisito watimile Miko ya Kiyahudi kulawa mwe Ndagano ya Kale, vitendese kuvinilwa. Kwa want'hu wamhuwile Kilisito vileke wazumilwe ni Mnungu, Paulo awandika kugamba hawakuunga mbuli yeyose

hegu mnt'hu yeyose mna Kilisito du 1:15-20, na kugamba mahinizo kulawa mwe zifanyanyi za want'hu hezina kint'hu 2:8.

Yemndani

Paulo akonga baluwa ino kwa kulamsa di-fyo dya want'hu wakumhuwila Kilisito wak-wikala uko Kolosai 1:1-2.

Akajika awandika mwo ukulu wa Kilisito vi-tendese mwe kuhitula mbuli za mahinizo yo udant'hi uko Kolosai 1:3-3:4.

Enga ivo ili mwe baluwa nyingi za Paulo, Aguha hant'hu hakulu ha baluwa iyo akalava malag-izo yakuungwa mwo wikazi wedi wa want'hu wakumhuwila Kilisito 3:5-4:6.

Paulo abindiliza kwa kulamsa na kulagiza kugamba baluwa ino isomigwe kwa izwi mwe mafyo matuhu ya want'hu wakumhuwila Kilisito 4:7-18.

Baluwa ya Paulo kwa Wakolosai

¹ Miye Paulo, mwigala ulosi ywa Yesu Kilisito kwa kuunga kwakwe Mnungu, hamwenga na ndugu yetu Timoseo,

² chawaandikilani nyuwe want'hu wa Mnungu naho wandugu zetu wahuwilwa mwe kulun-ganywa na Kilisito wa uko Kolosai.

Chawalombezeleni uwedi no utondowazi kwa Mnungu Tati yetu.

Uviki wa kugamba Mnungu nivedi

³ Mazuwa yose umwo kikawalombezela nyuwe, chamgamba Mnungu ni vedi, uyo Ise ywa Zumbe ywetu Yesu Kilisito, ⁴ kiva mbuli zo mhuwi wenyu mwa Yesu Kilisito, no lukunde

lwenyu kwa want'hu wose wa Mnungu. ⁵ Mhuwi wenyu no lukunde lwenyu vina nk'hongelo mwe dikawiilo mwiikilwe kwe mbingu, idikawiilo mwadivaga aho nk'hongo mwo ulosi we Mbuli Yedi iyo yabilikizagwa kwenyu. ⁶ Iyo Imbuli Yedi izile kwenyu, no kwigala ayedi kwa want'hu naho igendezwa mwe isi yose, enga ivo yandaga kwenyu kukongela mwe dizuwa mwaivaga no kukombaganya uwedi wa Mnungu mwe kindedi chose. ⁷ Nomhina uwedi wa Mnungu kulawa kwa Epafula uyo mtumwa miyetu kikumuungisa, mhuwilwa ywa Yesu Kilisito kwajili yetu. ⁸ Yehe nakakigambila mbuli yo lukunde lwenyu mwink'higwe ni Muye ywa Mnungu.

⁹ Kwaivo kigendeela kumlombeza Mnungu kwajili yenyu, kukongela aho chevaga zimbuli zenyu. Chamlombeza Mnungu awamemezeni umanyi ukint'hile kwaviya Mnungu akuunga, mwe mizungu yose no ukombaganyi kikwink'hwa ni Muye ywa Mnungu. ¹⁰ Aho nomdahe kwikala enga ivo akuunga Zumbe na kudamanya yadya yakumu wagila mazuwa yose. Wikazi wenyu noulete mbuli zedi, naho nomkule mwe kumanya Mnungu. ¹¹ Mnungu awenk'heni ludole kwa udahi wo ukulu wakwe vileke mdahe kunda na ugoja mwe kila kint'hu kwa kufinyiliza. ¹² Mgambeni Mnungu nivedi kwa kinyemi, uyo Tate awatendile mzumilwe mnde mwo kuhokela mbuli ziya awaikile want'hu wakwe mwo Useuta wo ungazi. ¹³ Yehe nakakiyokola mwo udahi wo lwiza, niyo akisamizila mwo Useuta we kindedi wa Mwanawe amuungise, ¹⁴ mwa yehe

kina ukombolwa, nuko kugamba wavu wetu walekelwa.

Kilisito ne ndima yakwe

¹⁵ Kilisito akuoneka niye akeigile Mnungu pele, hee kuoneka. Yehe andaga aaho aho viumbwa vose vandaga vikei kuumbigwa. ¹⁶ Kwaviya kwombokela yehe, Mnungu kaumba vint'hu vose vikwe mbingu na vimwe isi, vint'hu vikuoneka na hevikuoneka, ni hamwenga na maseuta na wata udahi na wakulu. Mnungu aumbaga vint'hu vose kombokela yehe naho kwajili yakwe. ¹⁷ Yehe andaga uuko umwo vint'hu vose vandile havinati kunda uuko, vint'hu vose vanda aho vili mwa yehe. ¹⁸ Yehe niye mntwi wo mwili, umwili ni want'hu wamhuwile Kilisito. Yehe niye chotoko cho ugima. Yehe niye ywa nk'hongo kuuyuka vileke ande ywa nk'hongo mwe vint'hu vose. ¹⁹ Kwaviya Mnungu nakaunga mwenye kugamba Kilisito ande ivo eli Mnungu. ²⁰ Kwa kwombokela yehe vint'hu vose vimwe isi na viya va kwe mbingu, kuvivuza hamwenga kwa Mnungu, adamanye utondowazi kwombokela sakame ya Mwanawe abanike mwo msalaba.

²¹ Aho nk'hongo nyuwe nomkepagula hale na Mnungu, naho nomnda wank'hondo wakwe kwe zifanyanyi zenyu na udamanyi wenyu wiihile. ²² Mna haluse, Mnungu kawavuzani hamwenga mwo mwili wakwe kwa sila ye file ya Mwanawe vileke awaike hameso hakwe mkanda want'hu wa Mnungu heweina kulabila na malongelezo yoyose. ²³ Mna Mwaungwa kugendela ne nk'hongelo lutogile mwo mhuwi,

naho msekuzumila kusingiswa mwe dikawiilo diya mpatile umwo mwevaga Mbuli Yedi. Miye Paulo hinda mtumwa ywe Mbuli Yedi iyo ibilikizwe kale kwa want'hu wose mwe isi.

Ndima ya Paulo kwa wahuwila wa Kilisito

²⁴ Naho haluse nna kinyemi mwa masulumizo nnanayo kwa ajili yenyu, kwaviya kwa masulumizo yangu nayakintiza yadya yasigale mwa masulumizo ya Kilisito, kwa ajili yo umwili wakwe, want'hu wamhuwile Kilisito. ²⁵ Hitendigwa kunda mtumwa wa wahuwila wa Kilisito, Mnungu kanink'ha indima iyo kwajili yenyu. Undima wenye ni kubilikiza kwa kindedi ulosi wa Mnungu umanyikise, ²⁶ ulosi uwo ni kinyele kiya chafisigwe kwa want'hu vyeleko na vyeleko kukongela aho kale, mna haluse kigubulwa kwa want'hu wakwe. ²⁷ Mnungu mwenye kasagula kuwatenda want'hu wakwe wamanye ikinyele ivo kili no wedi utendese no ukulu, kugamba Kilisito emndani umwenyu, nanywe nomnde hamwenga mwo ugoli no uwedi utendese wa Mnungu. ²⁸ Kwa ivo chambilikiza Kilisito kwa want'hu wose, kikamkanya no kumhiniza kila mnt'hu kwa mzungu wose, vileke kidahe kumwigala kila yumwenga akint'hile, hameso ya Mnungu, kwa kulunganywa na Kilisito. ²⁹ Vileke ayo yadamanyike, miye nadamanya ndima kwa kukombeka, kwa udahi mkulu wa Kilisito ukudamanya ndima mwa miye.

2

¹ Naunga mmanye ivo hukombeka kwa ajili yenyu, na kwa ajili ya want'hu wa Laodekia

na kwa ajili ya wose hewenati kuniyona. ² Nadamanya ivo kwa kuwagela ludole, naho waduganywe hamwenga kwa lukunde vileke wamemezwe umanyi ukint'hile. Niho nawamanyise ikinyele cha Mnungu, kinyele icho ni Kilisito mwenye. ³ Mna yehe Vindolo vose vo umanyi no ubala vifisigwa mwakwe.

⁴ Mna nawagambani, msekuzumila kudant'hilizwa ni mnt'hu yeyose kwa milosi yo udant'hi ina mwiile. ⁵ Kwaviya, hata uneva miye nihale na nyuwe, mna nawafanyanyani, naona kinyemi ivo zimbuli zenyu zikugenda vedi no utogi wenyu mwo mhuwi mwa Kilisito.

Wikazi we kindedi kwa kulungana na Kilisito

⁶ Kwaviya mumzumila Yesu Kilisito eli Zumbe, mgendeele mwo kulunganywa hamwenga na yehe. ⁷ Ikeni maizi umwake naho mzungigwe mwa yehe naho mtoge mhuwi wenyu enga ivo mhinizizwe, naho mmemezwe ni kugamba, nivedi.

⁸ Hangi nyuwe wenye mse kutahigwa ni mnt'hu yeyose, kwa umanyi no udant'hi hewiina dyodyose na kwa kutimila mp'hepo ivo yakuhiniza, mna hiyo ivo akuhiniza Kilisito. ⁹ Kwaviya, mwo mwili wakwe Kilisito umwo ukwikala Umnungu wose, ¹⁰ nanywe mwink'higwa ugima ukint'hile mwe kulunganywa naye. Yehe ana udahi kujink'ha udahi wa mp'hepo zose.

¹¹ Mwe kulunganywa na Kilisito nyuwe nomvinilwa, mna hiyo uvini ukudamanywa ni want'hu, mna ni udyo ukudamanywa ni Kilisito mwenye, uyo akudamanywa ndima yo

kukombola want'hu kulawa mwe chotoko cho wavu. ¹² Kwaviya umwo mwabatizwagwa, nomzikwa hamwenga na Kilisito, naho mwo ubatizo nomuuyulwa hamwenga naye kwa kuhuwila, mwe zinguvu za Mnungu, uyo amuuyulaga Kilisito. ¹³ Naho umwo mwandaga enga mfa kwa wiihi wenyu, na kwaviya chotoko chenyu cho wavu nekinda hakinati kuuswa. Mna haluse Mnungu kawenk'hani ugima hamwenga na Kilisito. Naye kakiusila wavu wetu wose, ¹⁴ kakifutila wavu wetu kiwandikilwe ne miko yakwe yandile ikakilongeleza, no kuufuta pele kwa kuyagomandila mwo msalaba. ¹⁵ Hadya ho msalaba, Kilisito awahokaga ludole, wakulu wa mp'hepo na wata udahi no kuwatenda wabeligwe mwe kiyeti na kuwabulumula enga watahigwa akalongoza ludongo lwake kwa kinyemi.

¹⁶ Naivo mnt'hu yeyose ase kuwasengelani kwa nk'hande, hegu ukunywa hegu kutozeleza vihendo vikutigiza mwa mazuwa ya Kinyemi cho kufosa kwo umnenge hegu Mazuwa yo kuhu-mula. ¹⁷ Ayo yose ni kizuli cha mbuli nekika zikwiza, mna ikindedi che zimbuli zose ni Kilisito. ¹⁸ Msekuzumila kuhokigwa uwedi wenyu ni mnt'hu yeyose, uyo kwa kuunga kwakwe akeona kunda ywedi naho atigiza ujalamu wo udant'hi no kuwavika watumigwa wa kwe mbingu akakegela mwa maona yakwe mwenye na kukefenya bule kwa ubala wakwe mwenye. ¹⁹ Kakepagula na Kilisito, eli umtwi wo umwili uwo. Kwa kulongozwa na Kilisito, mwili wose wank'hizwa na kulunganywa hamwenga kwa vilungo ne zink'wali zakwe, na mwili uwo wakula enga ivo Mnungu

akuunga.

Ukubanika no kwikala na Kilisito

²⁰ Nyuwe mbanika hamwenga na Kilisito naho mkombolwa mwo udahi wa wakulu we zimp'hepo wa mwe isi. Elo nii mkei kwikala enga want'hu wa mwe isi ino? Naho nii mwaikilwa sigilzi enga izo, ²¹ “Mse kutoza iki na kuluma kiya naho mse kudosa kiya”? ²² Mbuli izo zose ni za vint'hu vikubanika, vikajika kudamanyila ndima, iyo ni miko na mahinizo ya want'hu du. ²³ Heiye, zimbuli izo zaoneka enga zina mzungu kwa uviki mkukeungila wenye, na mwo kuketenda wajalamu no kuutendela umwili wako kwa ukali, mna zimbuli izo kwavovose hazikudaha kuukindila kumunk'wamunk'wa kwo umwili.

3

¹ Ivo uneva muuyulwa hamwenga na Kilisito, zunguleni mbuli za kulanga kudya eli Kilisito, kekala ho Useuta kulume kwa Mnungu. ² Fanyanyi zenyu zinde kwa mbuli za kulanga, naho hiyo mbuli za aha he isi. ³ Kwaviya nyuwe nomfa, naho ugima wenyu ufigwa hamwenga na Kilisito mwa Mnungu. ⁴ Umwo Kilisito akeza kuoneka naho, eli ugima wenyu, nanywe nomnde hamwenga naye mwo ukulu utendese.

Wikazi umhya mwa Kilisito

⁵ Elo, vikomeni vint'hu vose viya vimndani mwenyu va mwe isi. Navo ni ivi uhabwasi na usavu na fanyanyi zihile na kumunk'wamunk'wa kwiihile na ugubaguba, uwo ugubaguba ni enga uviki wa mahili. ⁶ Kwajili ya mbuli izo maya ya Mnungu yawezila wose hewe kumwiva Mnungu.

⁷ Umwo nyuwe mwandaga mkalongozwa ni zimbuli izo.

⁸ Mna haluse mwaungigwa kulekana ne zimbuli izi zose, maya na wiihi na lubezo. Kuhomola hegu milosi ihile visekutambulwa naho mwe milomo yenyu. ⁹ Msekugambilana lulimi, kwaviya nyuwe muuhambula pele unt'hu wenyu wo wavu hamwenga na udamanyi wakwe wiihile, ¹⁰ niyo mwavala unt'hu mhya. Uno wagendeela kudamanywa kunda mhya mwo umanyi wo muufi wakwe, vileke mdahe kummanya Mnungu kindedindedi. ¹¹ Mwo uhya uno, hahali Mgiliki hegu Myahudi naho hahali avinilwe hegu hevinilwe naho cha mgeni hegu mhezi cha mtumwa hegu cha mlekelwa. Mna Kilisito niye mbuli zose naho e mwa yose.

¹² Nyuwe mwi want'hu wa Mnungu, kawaungisani na kuwasagulani mnde wakwe. Elo indeni na moyo wa mbazi na uwedi na kweseleza na ujalamu no kufinyiliza. ¹³ Mfinyilizane no kulekelana, mna yumwenga ywenyu ananda na kulabila kwa miyawe amlekele, enga viya Zumbe awalekeleni nyuwe, iivo nyuwe nanywe mlekelane. ¹⁴ Kwa kongezela, mnde na lukunde, kwaviya lukunde lwalunganya kila kint'hu mwo uhamwenga ukint'hile. ¹⁵ Na utondowazi wa Kilisito ilongoze mwe mioyo yenyu. Kwaviya Mnungu kawetangani mnde no uwo utondowazi, kwaivo mwili mwo mwili umwenga. Naho mgambe, nivedi! ¹⁶ Mbuli ya Kilisito yaungwa ikale mndani mwenyu imemile. Kehinizeni na kulangilizana kwa umanyi wose. Kemeni mila ya kumtogola Mnungu, mlekeleni

Mnungu mwe mioyo yenyu kwa kungamba, nivedi. ¹⁷ Icho mkulonga hegu kudamanya, yande yose kwa zina dya Zumbe Yesu no kungamba nivedi Tate Mnungu kwombokela yehe.

Ivo mp'huga ikuungwa kwikala mwo wikazi mhya

¹⁸ Wavele, wetegelezeni wagosi zenyu, kwaviya nivo akuunga Zumbe.

¹⁹ Wagosi nanywe, waungeni wavele wenyu, msekunda wakali nawo. ²⁰ Nyuwe wana, weveni welesi zenyu mwe zimbuli zose kwaviya idyo dya muwagila Zumbe.

²¹ Nanywe welesi, msekuwagela maya wana wenyu, seka wakazaganya dikawiilo.

²² Nyuwe watumwa, weveni wakulu wenyu wa mwe isi kwa mbuli zose, hiyo kwa kuwawagila du, mna damanyeni ivo kwa moyo wose, kwa kumwogoha Zumbe. ²³ Chochose mku-damanya, damanyeni kwa moyo wose, enga kumdanyila Zumbe, naho hiyo kuwadanyila want'hu. ²⁴ Manyeni kugamba nomhokele kipe enga nt'hunyo kulawa kwa Zumbe kwaviya mwamdanyila ndima Zumbe Yesu Kilisito. ²⁵ Akudamanya yaihile naalihigwe viligane na wi-ihhi wakwe, Mnungu hakwazagula.

4

¹ Nyuwe wakulu, wadamanyileni watumwa wenyu kwo uwedi na ivo akuunga Mnungu, mkamanya kugamba nanywe mnanaye Mkulu ywenyu ywa uko kwe mbingu.

Malagizo kwa wahuwila wa Kilisito

² Msekuleka kumlombeza Mnungu, naho indeni meso mwo kulombeza no kungamba Mnungu nivedi. ³ Naho mkakilombezeza naswe kwa Mnungu, vileke akink'he luneka lwedi kibilikize ulosi wakwe ukugubula zimbuli hemwizimanyize za Kilisito. Naho kwa mbuli iyo miye hivugailwa mwe divugailo. ⁴ Nilombezezeni nidahe kubilikiza vileke want'hu wadahe kuikombaganya enga ivo ikuungwa.

⁵ Mnde na mzungu mwo wikazi wenyu mkanda hamwenga na want'hu hewekumhuwila Kilisito, mkaludamanyila ndima vedi lupisi mnanalo. ⁶ Mazuwa yose mnde na ulosi wedi ukuwambiza want'hu, naho mwaungwa mmanye kumhitula vedi kila yumwenga.

Ndamsa zo mzigilizo

⁷ Mndugu ywetu Tukiko kikumuungisa, mtumwa mhuwilwa, naho mtumwa miyetu mwe ndima ya Zumbe. Yehe naawagambileni mbuli zangu zose. ⁸ Ivo namtuma kwenyu, vileke mmanye ivo suwe kili, naivo adahe kuwagela ludole imioyo yenyu. ⁹ Weza hamwenga na Onesimo mndugu ywetu kikumuungisa naho mhuwilwa, yumwenga mwe difyo dyenyu. Awo nawawagambileni kila kiya kikulaila aha.

¹⁰ Alistaliko, mvugailwa miyangu awalamsani. Maliko soviye dya Banaba naye awalamsani. Mwink'higwa kale nk'hanana yo kumhokela, mhokeleni akeza uko kwenyu. ¹¹ Yoshua naho akwitangwa Yusito, awalamsani. Awa naawo du Wayahudi wahuwila wakudamanya ndima

kwajili yo Useuta wa Mnungu hamwenga na miye, naho wanda wambizi mkulu kwangu.

¹² Epafula, yumwenga mwe difyo naho mtumwa ywa Yesu Kilisito, awalamsani, naho mazuwa yose akombeka mwe kuwalombezalani kwa Mnungu, vileke mdahe kukimala mtogile, naho mhuwilise Kilisito no kumtegelezesa Mnungu. ¹³ Kwaviya nadaha kulonga uwona kugamba, akombekesa kuwadamanyilani ndima nyuwe na want'hu wa Laodekia, na wose wa uko Hierapoli. ¹⁴ Luka mlaguzi ywetu kikumuungisa, na miyawe Dema, wawalamsani.

¹⁵ Chawalamsa wandugu wa uko Laodekia, hamwenga na Nimfa, na want'hu wamhuwile Kilisito, wose wakudugana mwe nyumba yakwe. ¹⁶ Mnabinda kusoma ibaluwa ino, kombekeni kwavovose isomwe ne difyo dya wahuwila wa Kilisito wa uko Laodekia na nyuwe tendeni ubala vileke mwink'higwe msome ibaluwa wenk'higwe woho. ¹⁷ Mgambileni Alikipo, adamanye vedi indima idya enk'higwe ni Zombe.

¹⁸ Miye Paulo nawandika ndamsa ino kwa mkono wangu mwenye. Kumbukileni kugamba, ni mwe divugailo.

Uwedi wa Mnungu unde na nyuwe.

Ndagano mp'ya kwa wantu wose
The New Testament in the Nguu language of Tanzania
copyright © 2014 The Word for the World and Pioneer Bible Translators

Language: Nguu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Word For The World

Zigua & The New Testament in Nguu

This translation, published by The Word for the World Bible Translators and Pioneer Bible Translators, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact The Word for the World Bible Translators at www.twftw.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-02-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

6307d7de-b501-5b20-8c25-739674dbccac